

arkki

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan liite

Perinteikkäiltä hautausmailta saa sielun rauhaa ja kontaktin menneeseen

Teksti: Virpi Kontinen, kuvitus: Ilja Karsikas

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan hautausmaita arvostetaan niin käyntikohteina kuin kulttuurisina ympäristöinä. Myös seurakunta tulee näkyväksi nimenomaan hautausmailla.

Hautausmaat ja niillä vietetty aika koetaan merkitykselliseksi, selvää vuonna 2023 toteutetusta tunnettuustutkimuksesta. Laajan kartoituksen tilasi 15 keskisuurta tai suurta seurakuntaa ja sen toteuttivat Norstat Oy, Ideal Digi Oy sekä NayaDaya Oy. Seurakuntakohtaiset raportit koosti kirkon tutkimus- ja koulutuskeskus.

Kun kysyttiin noin 20 erilaisesta väittämästä, miten tärkeänä niitä pidetään asteikolla 1–7, nousi kaikista tärkeimmäksi tekijäksi se, että seurakunta ylläpitää kirkkoja ja hautausmaita (5,76). Kyselyssä pyydettiin myös arviota seurakunnan onnistumisesta kyseisessä asiassa, ja myös tässä hautainhoitoa kehitettiin korkeimmalle (5,34).

Kyselyyn vastanneet ovat myös kohdanneet Mikkelin tuomiokirkkoseurakuntaa viimeisen vuoden aikana toiseksi eni-

ten hautausmailla. Siellä oli vierailut 56 % kirkkoon kuuluvista ja 36 % kirkkoon kuulumattomista. Tätä enemmän seurakunta tavoitti mikkeliäisiä vain uutismediassa (63 %).

Pala historiaa, hetki hiljentymistä

Kirkkohallituksen hankejohtajan **Sami Kallioisen** mukaan hautausmaa on paitsi surun myös historioiden paikka. Millä tahansa hautausmaalla voi käsitellä myös omia menetyksiään. Jo se tekee hautausmaista erityisiä.

Hautausmaat ovat lisäksi tutusti arvokkaita hiljentymisen paikkoja.

– Perinteet ja kosketus menneisiin sukupolviin saavat kohtaamaan seurakunnan hautausmaalla usein, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan työnjohtajapuhuri **Sirpa Jämsä** kertoo.

Varsinkin pyhäinpäivänä, itsenäisyyspäivänä ja jouluna hautausmaat vetävät runsaasti kävijöitä, kun vanhoja muistelemisen ja kunnioittamisen perinnettä säilytetään. Toisaalta osalle hautausmailla kävijöistä tapa kuuluu omaan isänmaallisuuteen tai ajatukseen iankaikkisesta elämästä.

Elämän ja kuoleman rajalla

Jokainen kohtaaminen hautausmaalla on ainutlaatuinen. Hautausmaan rauhassa hiljentyvä pääsee usein lähelle itseäänkin, mikä on jo itsessään arvokasta.

Yhtä merkityksellistä on monesti kohdata muita ihmisiä. Esimerkiksi pappi kohdataa hautajaistilanteiden lisäksi satunnaisemmin surevia omaisia tai omaistensa haudalla vierailevia, ehkä vieläkin harvemmin yksittäisiä kulkijoita. Kohtaamisissa puhutaan hyvinkin arkisten asioi-

den lisäksi surusta tai poismenneestä rakkaasta.

– Yksi kohtaaminen sankarihaudoilla on jäänyt mieleen. Sankarihaudassa oli nuori aviomies, jonka muisto ei koskaan hälvennyt tuon arviolta 80-vuotiaan leskirouvan mielestä. Se tilanne puhui omalla tavallaan rakkaudesta, pohdii Savilahden aluekappalainen ja rovasti **Osmo Luukkonen**.

Joskus papilta on kyselty hautausmaista tai käyttäytymisestä siellä. Ehkä harvimminkin kuitenkin puhutaan uskosta. Suomalaisille usko on hyvin henkilökohtainen asia, ja siitä puhuminen voidaan kokea vaikeaksi.

Luukkonen arvioi omiin ja muiden pappien kokemuksiin vedoten, että hautausmaat koetaan paikkoina, joissa vähintäänkin Jumala puhuttelee meitä. Oman elämän rajallisuus on konkreet-

Rippikoulutyö – tärkeimpiä aarteitamme

Tämä kesä toi rippikoululeirit valtakunnallisella tasolla ikävästi esille. Jossain seurakunnissa rippikoululeireillä esiintyi epäasiallista käytöstä ja jopa rikoksia. Nämä tapaukset herättivät aiheellisesti turvallisuuskysymysten läpikäyntiä hiipakunnissa ja seurakunnissa.

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa rippikoulutyö on hoidettu tasokkaasti. Turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Ohjeistukset nuorille, vanhemmille ja huoltajille ovat selkeät. Nuori voi osallistua leirille tai päivärippikouluun. Onnistunut rippikoulu edellyttää yhteisten pelisääntöjen noudattamista. Erityisen tärkeää on, että ohjaajat tietävät nuorten erityis-

tarpeet. Huoltajien tulisivat luottavasti ilmoittaa rippikoulun työntekijöille nuortensa sairauksista, lääkityksistä ja muista erityistarpeista. Näiden asioiden huomioiminen jo etukäteen on tärkeää, ettei yllätyksiä tulisi.

Hyvä rippikoulu koostuu monista eri palasista. Yksi tärkeimmistä on hyvä ja luottamuksellinen ilmapiiri. Jokainen rippikoululainen saa olla oma itsensä muut huomioiden. Hyvät käytöstavat ovat sitä tärkeämpiä mitä pitempään yhdessä ollaan. Leirielämässä jokaisen käytös vaikuttaa toisiin leiriläisiin vielä intensiivisemmin kuin päivärippikoulussa. Parhaimmillaan rippikouluajasta voi jäädä iki-ihanat muistot.

Rippikoulu on nuoria varten. Seurakunnan toimintana sen sisältö on kristinuskon ympärillä. Rippikoulun aikana osallistutaan seurakunnan toimintaan ja pohditaan uskon ja elämään liittyviä

kysymyksiä. Teemapäivät, jumalanpalvelukset ja nuorisotoiminta, leiri tai päivärippikoulu ja konfirmaatiojuhla muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Jokaisella riparilaisella on oma isonen, oman rippikoulupienryhmän vetäjä. Isonen pitää huolta omista riparilaisistaan ja auttaa aina tarvittaessa. Isonen on nuoria varten. Isoiset ovat jo rippikoulun käyneitä ja konfirmoituja nuoria, jotka ovat myös suorittaneet isoskoulutuksen. Oman rippikoulun käytyään voi siis myös itse ryhtyä isoseks. Nuori on tervetullut mukaan seurakunnan nuorten toimintaan: nuorteniltoihin, leireille, tapahtumiin, isostoimintaan sekä nuorten vaikuttajaryhmään!

Arja Huuskonen

Kirkkoherra, tuomiorovasti

Perinteikkäiltä hautausmailta saa sielun rauhaa ja kontaktin menneeseen

Jatkuu etusivulta

tisemmin läsnä noissa tilanteissa. Kenties juuri siksi Jumalakin tuntuu olevan lähempänä.

Vaikuttavaa luontoa ja kulttuuria

Hautausmaiden sijainti, muoto ja alkuperäinen kasvillisuus sekä pinnanmuodot, rakennelmat ja istutukset vaikuttavat paljon kunkin hautausmaan tunnelmaan. Kaikilla hautausmailla pyritään joka tapauksessa viihtyisyyteen.

Kaunis ympäristö voi nostaa esiin monia tunteita. Toisaalta kauneus voi virittää ihmiset mielentilaan, jossa pohdinnat voivat päätyä suuriinkin teemoihin.

– Jokaisella on omanlaisensa suhde hautausmaihin. Yleisesti hyvin kunnossa pidetyt hautausmaat koetaan rauhoittaviksi, Jämsä miettii.

Hautausmaat ovat myös harvoja hiljentymisen paikkoja nykyään.

Toisaalta hautausmaaympäristössä voi vaikuttaa esimerkiksi vanhoista muistomerkeistä ja muusta rakennetusta kulttuurista. Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa hautausmaiden inventointia on tehty viime vuosina systemaattisesti, ja elokuussa hau-

taustoimen päällikkö **Jaana Nyström** sekä Mikkelin hautausmaita inventoiva filosofian maisteri ja tutkija **Heli Haavisto** esittelivät työn tuloksia Suomenniemien ja Ristiinan hautausmaiden osalta.

– Esimerkiksi Ristiinassa on erityisen paljon käsin tehtyjä takorautapeltisiä ”kirjeitä” eli kirjemallisia muistomerkkejä. Maalatut tekstit eivät ole aikaa kestäneet, mutta ne aiotaan kulttuurihistoriallisen arvonsa vuoksi säästää, Nyström sanoo.

Ristiinassa on säilynyt myös arvokkaita puisia muistomerkkejä ja niiden toisintoja sekä arvokkaita sukuhautoja. Suomenniemien vanhin säilynyt muistomerkki on vuodelta 1875.

Hautausmaiden inventointi alkoi vuoden 2022 syksyllä. Suomenniemien ja Ristiinan hautausmaiden jälkeen vuorossa olivat Anttola ja Haukivuori. Tänä vuonna työ on jatkunut Mikkelin keskustan hautausmailla.

Muuttuva hautausmaakulttuuri

Hautausmailla vierailujen perinne siirtyy usein sukupolvelta toiselle. Nyt on kuitenkin näyttöä siitä, että

tapa on yleisesti vähentynyt. Sukupolvista seniori-ikäiset käyvät yleensä hautausmailla eniten. Nuorten osuus vierailijoista on vähentymässä.

Paljon merkitystä hautausmaakäyntien määrään on myös sillä, että tuhkahautaaminen on meillä yleistynyt ja tuhkia sirotellaan paljon myös muualle kuin hautausmaille. Hautausmaiden urna-alueilla on silti oma vankka kannattaja- ja kävijäkuntansa.

Yksi vaikuttava tekijä on, että suomalaisten kirkkoon kuuluminen on vähentynyt. Uskonollisuudella ei kuitenkaan välttämättä ole vaikutusta siihen, miten tärkeiksi suomalaiset hautausmaat kokevat.

Maasta sinä olet tullut, maaksi pitää sinun jälleen tuleman

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan hauta- ja puistotyöntekijät huolehtivat noin 6500 haudasta. Vuonna 2023 hautauksia oli 704 kpl, ja talkooväkeä seurakunnan yhdeksälle hautausmaalle kertyi yhteensä 128 henkilöä.

Enkelikaupunki juhlii taas – kirkkoherra Macura saarnaa

Mikkeli, meidän koko Pohjois-Euroopan ainoa enkelin mukaan nimetty rakas kaupunkimme, viettää nimipäiväänsä 29. syyskuuta kello 10 alkavassa messussa tuomiokirkossa. On hämmentävää tiedostaa, että kaikkialla maailmassa muun muassa roomalaiskatolisilla, ortodokseilla ja anglikaaneilla kirkkokunnilla on vuosittainen Mikkelinpäivän messu kirkkokalenterissaan. Tässä voi olla paljon löytämisen mahdollisuuksia alueemme matkailuelinkeinossa.

Mikkelinpäivän messussa saarnaa Puolan luterilaisen Drogomyslin ystävyysseurakuntamme kirkkoherra **Karol Macura**. Vuonna 2007 allekirjoitettiin ensimmäinen Suomen ja Puolan luterilaisten seurakuntien välinen ystävyysseurakuntasoo-

pimus Ristiinan ja Drogomyslin välillä. Vuoden 2013 kunta- ja seurakuntaliitoksessa sopimus siirtyi tuomiokirkkoseurakunnalle.

Mikkelinpäivän messun jälkeen Macura keskustelee yhdessä piispa **Mari Parkkisen** kanssa seurakuntakeskuksessa Arvojen Areena -tilaisuudessa luterilaisesta identiteetistä ja kirkon toiminnan mahdollisuuksien erilaisuudesta Suomessa ja Puolassa.

Puolan luterilainen kirkko, viralliselta nimeltään Evankelinen Augsburgin tunnustuksen kirkko Puolassa, on pieni vähemmistökirkko 67 000 jäsenellään. Se on vain 0,18 prosenttia Puolan väkiluvusta. Kirkko muodostuu 133 seurakunnasta, eli keskimäärin seurakunnissa on noin 500 jäsentä.

Drogomyslin seurakunta on varsin suuri 2700 jäsenellään. Puolan luterilaisessa kirkossa piispa ja kirkkoherrat valitaan kymmenen vuoden määräaikaisiin tehtäviin. Vapaaehtoisten toiminta seurakunnissa on laajaa ja korvaamatonta.

Seurakuntien hallinto koostuu kerran vuodessa kokoontuvasta kirkonkokouksesta, jossa saavat äänestää kirkollisveronsa maksaneet täysi-ikäiset seurakuntalaiset sekä vaaleilla viideksi vuodeksi valittu kirkkovaltuusto. Valtuusto kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Kirkkoherra toimii kirkonkokouksen ja valtuuston puheenjohtajana. Päätöksiin ja hankintoihin tarvitaan aina kaksi allekirjoitusta: kirkkoheran ja kirkkovaltuuston varapuheenjohtajan eli kuraattorin allekirjoitus.

Pieni, mutta aktiivinen Drogomysl, on tullut sadoille ristiinalaisille ja mikkeliäisille tutuksi jo 1990-luvulta alkaen. Karol Macuran kanssa on toteutettu muun muassa useita kansainvälisiä rippikoululeire-

jä Puolassa ja Slovakiassa, nuorten ekumeenisia retkiä Ranskan Taizé-yhteisöön yhdessä Mikkelin lukion kanssa, alakoulun luokkaretki Tatra-vuorille Päämajakoulun kanssa, Mikkelin Winds -orkesterikierue Musiikkiopiston kanssa ja viimeksi nuorten Erasmus+ vaihto-ohjelma.

Karol Macura yhdessä **Bozena**-puolisonsa kanssa saapuu eläkeiän lähestyessä kiitoskäynnille Mikkeliin.

Teksti: Jyrki Koivikko, kuvat: Drogomyslin seurakunta, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta

Hauta- ja puistotoimi suojelee harkiten

Hautaustoimen päällikkö Jaana Nyström, miten ympäristölle edulliset lämmitys- ja sähkökulutusratkaisut näkyvät hauta- ja puistotoimessa?

– Meille tulee sama sähkö kuin muuallekin seurakunnassa, ja hankkeet on tehty yleensä muualle. Siihen satsataan, että pientyökoneet muuttuvat sähköisiksi. Tänä keväänä hankittiin kymmenen sähköistä työnnettävää ruohonleikkuria.

Miten sitoutuminen luomakunnan jatkuvaan suojelemiseen teillä näkyy?

– Panostamme suojelemiseen. Hoidamme puistoja ja hauta-alueita, mutta emme ylitehokkaasti. Muun muassa nurmikoita emme sadeta, jos ei oteta huomioon sankarihauta-alueita. Esimerkiksi Anttolassa ja Haukivuorella kunta-alueita on lisätty. Niitymäisiä kohteita säilytetään, jos se on käytännöllistä.

Miten kierrätystä, materiaalin kulutusta ja kimpakyytejä on toimialallanne kehitetty?

– Menneenä talvena vapaaehtoiset irrottivat steariinin jäämiä roskiksista otetuista kynttilöistä juoksuhautakynttilöitä varten. Sankarihautojen kynttilöiden lasisuojukset puhdistetaan ja kierrätetään uudestaan. Jokaiselle sankarivainajalle laitetaan oma kynttilä vain itsenäisyyspäivänä. Etäpisteisiin, kuten Puumalaan, mennään aina kimpakyydeillä.

Onko toimialallanne koulutettu työntekijöitä huomioimaan ympäristöarvoja?

– Oppia ja ohjeita annetaan työn ohessa, kun mukana on koulutettuja puutarhureitakin. Kun kausityöntekijöiden perehdytys alkoi, kerroin meistä ympäristöseurakuntana.

Millaista mielestäsi on tarkoituksenmukainen ympäristötyö?

– Työssä se on järkevyyttä. Esimerkiksi kerääviä ruo-

honleikkureita ei käytetä aina, jotta ruohosilppua jää lannoitteeksi nurmelle. Hautausmailla kävijöille ei saa koitua vahinkoja vaikkapa vanhoista puista, vaikka luonnonmukaisiakin alueita on. Kotona laitan linnunpönttöjä ja ruokin lintuja.

Kuvitus Tuuli Paasonen

Työ hautausmaalla ei ole mitään yksinäistä puurtamista, vaan tukea ja huvia saa työkavereista. Hautausmaata kesä- ja kausityöntekijät kehuvat kauniiksi ja viihtyisäksi työympäristöksi. Kari Paalanen toinen vasemmalta.

Seurakunta merkittävä kesä- ja kausityön tarjoaja

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunta palkkaa vuosittain lähes sata kesä- ja kausityöntekijää. Suurin tarve on puisto- ja puutarhapuolella, mutta myös seurakuntatyöhön etsitään lisävoimaa.

Seurakuntaa pidetään luotettavana ja monipuolisena työnantajana, tietää HR-asiantuntija **Jenni Paajanen**. Hän organisoii vuosittain vajaan sadan kesä- ja kausityöntekijän rekryprosessia, joka alkaa hyvissä ajoin jo kevättalvella.

Tänä vuonna hautausmaan kesätyöntekijöitä palkattiin 33 ja kausityöntekijöitä 44 henkeä. Kirkon oppaita oli seitsemän, kesänuorisotyönohjaajia neljä ja kesälastenohjaajia kolme henkeä. Yksi kesäkanttori ja -pappikin seurakuntatyöhön saatiin.

Pääasiassa ilmoitukset tarjotuista tehtävistä julkaistaan KirkkoRekry-verkopalvelussa, mutta nostoja tehdään niin somekampanjoiden kuin vaikkapa TE-liven kautta. Hakijamäärä vaihtelee tehtävien välillä, mutta paikat on aina saatu täytettyä osaavalla henkilöstöllä.

– Hakijoita oli tänä vuonna 464 henkeä eli ihan hyvä määrä, Paajanen kertoo.

Tehtävien monipuolisuus pääsee monesti yllättämään, ja esimerkiksi työu-

raansa aloitteleva nuori voi saada seurakunnasta arvokasta työkokemusta ja mahdollisuuden uuden oppimiseen.

– Merkityksellisen työn lisäksi tarjoamme mukavan työyhteisön, laadukkaan perehdytyksen, kohtuullisen palkan ja kattavan terveyshuollon. Myös ensi vuonna tulijoita tarvitaan, joten voimme olla juuri sinun elämäsi työpaikka, Paajanen kannustaa.

Puisto- ja puutarhatöissä luonto on lähellä

Tänäkin vuonna kesäkuun ensimmäinen viikko oli seurakunnan puisto- ja puutarhatyössä kiireinen. Tällöin eri pisteille toimitettiin 20 500 kesäkukkaa, jotka istutettiin hoitohautojen koristukseksi. Väriloistoa hautausmaille toivat muun muassa näyttävä mukulabegonia ja kesäbegonia, perinteinen verenpisara ja hopealehti sekä uudengueanliisa.

Urakkaan tarvittiin kunnon joukko käsipareja, ja puistoalueet pysyivätkin koko kesän loistossaan kesä- ja kausityöntekijöiden voimin. Työnjohtaja-puutarhuri **Sirpa Jämsä** kertoo, että joka vuosi tehtäviin saadaan noin kymmenen uutta aloittajaa. Joukossa on kuitenkin suurin osa monivuotisia tai jopa vuosikymmeniä kausityössä viihtyneitä konkareita.

Toista kesää Harjun hautausmaalla työskennellyt **Miko Laurikainen** arvostaa erityisesti kaunista työympäristöä. Myös mukava tiimi kannattelee työn arjessa, jos esimerkiksi viikkokausia jatkuva helle puristaa miehestä mehut.

– Enemmän täällä oppii kuin koulun penkillä. Kukien nimiä ja luonnetta olen oppinut tuntemaan. Esimerkiksi uudengueanliisat ovat kovia juomaan, puutarha-alan perustutkintoa opiskeleva Laurikainen kertoo.

Harjun ja Rouhialan hautausmailla työskennellyt **Kari Paalanen** kehuu puolestaan tiiminvetäjien opastusta ja työn joustoa.

– Saa tehdä siten, mikä tuntuu itselle joutuisalta ja mukavalta. Ruohonleikkuu ja vedenkanto ovat suosikkejani. Ei tarvitse erikseen lenkille lähteä, kun askelia tulee 10–20 000 päivässä!

Kesäaikaan hautausmailla käy lintujen ja muun eläinkunnan lisäksi myös muita vieraita läheisten haudoilla, ja fyysisen työn vastapainoksi juttua voi heittää työkavereiden kanssa.

– Hymy poskella täällä pärjää. Työkaaverit eivät ole tuppisuita, toisinaan aina huumoriakin heitetään, Paalanen kokee.

Kirkkovieraita Juvalta Japaniin

Toista kesää Puumalan kirkon oppaana toiminut **Noora Kivinen** on nauttinut erityisesti tehtävän moninaisuudesta ja kohtaamisista. Niitä onkin riittänyt, sillä kesän aikana kirkossa vieraili 2 553 kävijää.

– Koen, että en ole pelkästään tämän kirkkorakennuksen oppaana, vaan kerron myös kirkon monipuolisesta toiminnasta. Tiedän myös, milloin Puumalan nähtävyydet ovat auki tai missä kannattaa lounastaa. Toisinaan tapaan myös niitä, joiden kanssa juttu menee syvemmälle, Kivinen kertoo.

Useimmin esitetyt kysymykset liittyvät kirkon rakennusvuoteen, penkien määrään ja kirkon aukioloaikoihin, mutta toisinaan tiedustellaan tarkeimpiakin speksejä.

– Saan itse olla oppimassa, kun rakennusmestari kertoo hirrenmuotoilusta tai arkkitehti vertailee kirkon rakennetta Kerimäen tai Pitäjänkirkon vastaavaan. Tänä kesänä minulta on kysytty esimerkiksi, onko kirkko kalkki-maalattu tai kuuluuko työnkuvaani ikkunoiden pesu.

Kirkon oppaana pääsee mukaan myös seurakuntatyön kulissemiin. Kanttorit käyvät harjoittelemassa ohjelmistoaan, suntiot valmistelevat toimituk-

sia ja joskus opas saattaa päästä vaikka juontamaan kesämusiikkilaisuuksia.

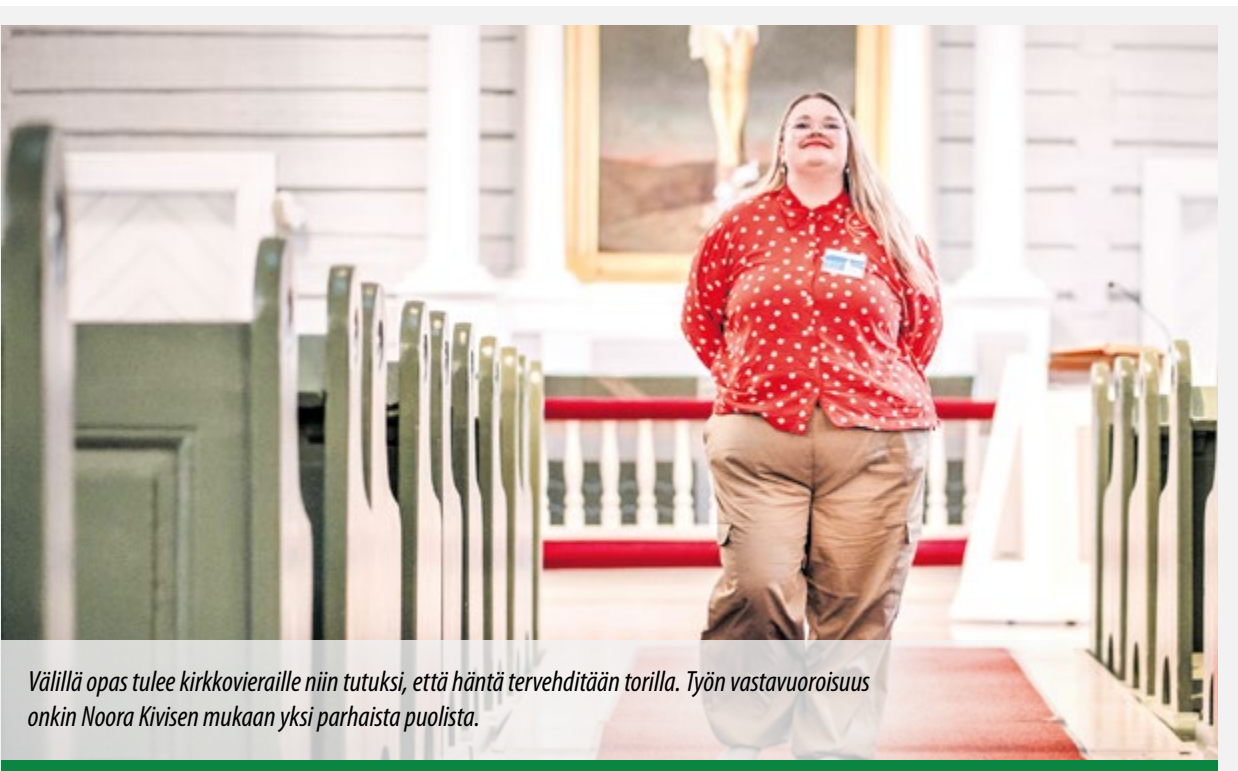
Myös kävijöiden kirjo on laaja. Vieraskirjaa selatessa huomaa, että kirkkovieraita on käynyt Suonenjoelta Saksaan ja Nizzasta Normandiaan. Euroopasta vahvimmin edustettuina ovat Saksa ja Ranska, mutta kaukaisimmat ovat saapuneet Australiasta ja Japanista asti. Ikärakenteeltaan eniten näkyy Kivisen kokemuksesta 30–40-vuotiaita pariskuntia ja perheitä.

– Suurin kävijäryhmä ovat toki kotimaiset camping-matkailijat ja Norppareitin kulijat. Erityisesti mieleeni ovat jääneet sisäruukset, jotka olivat kesämatkalla lapsuuden mummolassa. Ranskalaisten nuorten ryhmä oli puolestaan kirkkokuorotaustansa vuoksi kiinnostuneita suomalaisista virsistä, joten soitin Youtubesta muutaman kappaleen.

Normaalista palkkatyöstä poikkeava kesäpesti saa Kiviseltä vilpittömät kiitokset.

– Tässä työssä näkee ihmisyyden kaikki variaatiot: saman päivän aikana voidaan järjestää häät ja hautajaiset. Monelle on tärkeää, että kirkko on auki ja sinne voi piiptahtaa hetkeksi hiljentyään tai juttelemaan jonkun kanssa. Joillekin saatan olla yksi päivän ainoista kontakteista.

Teksti: Krista Eskelinen
Kuvat: Marjukka Lehtomäki

Välillä opas tulee kirkkovieraille niin tutuksi, että häntä tervehditään torilla. Työn vastavuoroisuus onkin Noora Kivisen mukaan yksi parhaista puolista.

Kesäksi töihin seurakunnalle

Kesätyöntekijöitä palkataan pääasiassa 1–2 kuukauden palvelussuhteisiin touko-elokuussa. Kausityöntekijät palkataan 5 kuukauden pestiin huhti-syyskuussa.

Puisto- ja puutarhatyö alkaa huhtikuussa haravoinnilla, alueiden yleisellä siistimisellä sekä pensaiden ja kuusiaitojen leikkauksella. Kesäkukkien istutuksen

jälkeen siirrytään viikoittaiseen ylläpitoon.

Ylläpitotehtäviin kuuluvat muun muassa hoitohautojen kastelu, ruohonleikkaus ja trimmeröinti. Esimerkiksi haudankaivuun, -pinnoitus tai hautakivien asennon korjaaminen ei kuulu kesä- tai kausityöntekijöiden vaan erityisammattimiesten tehtäviin.

Kirkon opas neuvoa ja opastaa kirkkovieraita, pitää kirjaa vieraiden määrästä ja hoitaa muita sovittuja, avustavia tehtäviä.

Kesäpappi ja -kanttori sekä lasten- ja nuorisotyön ohjaajat tekevät monimuotoista seurakuntatyötä messuista leireihin.

Tyhjän sylin messu antaa tilaa surulle

Teksti ja kuva: Krista Eskelinen

Mikkelin tuomiokirkon kryptassa vietetään tors-taina 31. lokakuuta kello 18 Tyhjän sylin messua. Tilaisuus on valmisteltu erityisesti heille, jotka ovat joutuneet hautaamaan lapsensa tai toiveen omasta lapsesta. Tervetulleita ovat myös ihmiset, joiden isovanhemmuuden kokemukseen liittyy surua tai kaipausta.

– Messussa on tilaa suremiselle ja oman henkilökohtaisen tilanteen kokemukselle. Pappi ei saarnaa puhki käsiteltävää asiaa, ja tuttujen virsien veisuuseen saa oman jaksamisen mukaan joko osallistua tai olla osallistumatta, liturgina toimiva **Olli J. Vuoristo-Watia** kertoo.

Tilaisuudessa on myös mahdollista sytyttää rukouskynttilä ja saada ehtoollinen, jossa myös Jumala on läsnä ja lähellä.

– Luonteeltaan tämä on pieni, hoitava hetki sitä tarvitseville, ei suuri massatapahtuma. Elämän isoja asioita voi olla vaikea sanottaa, mutta yhteisesti jätussa hetkessä voi sanattomastikin tulla hoidetuksi, Vuoristo-Watia kokee.

Vuosien varrella on huomattu, että moni tyhjän sylin surua elävä on omassa ympäristössään joutunut kokemaan ymmärtämättömyyttä suruaan kohtaan – jopa joutunut puolustelemaan oikeuttaan surra. Vuoristo-Watia lupaa, että tässä messussa tyhjän sylin surua kohdellaan oikeana ja aiheellisena suruna.

– On huomattu myös, että välillä mies jää tyhjän sylin surun äärellä aika lailla sivuun. Joskus vasta surun puolison tukemisen jälkeen alkaa oman surun eläminen, ja silloin sen kanssa jäädään helposti yksin, kun aihe ei enää ole jotenkin ajankohtainen

muulle lähipiirille. Myös miehet ovat lämpimästi tervetulleita Tyhjän sylin messuun.

Messun jälkeen on tarjolla mutkaton iltatee, johon voi halutessaan jäädä. Yhtä sallittua on jäädä rauhasa kryptan kappeliin hiljentyään tai jatkaa matkaa heti messun jälkeen.

– Messussa ei tarvitse jutustella, eikä muutenkaan ole mitään velvollisuutta sanottaa suruaan sen enempää, kuin mahdollisesti itse haluaa, Vuoristo-Watia muistuttaa.

Messussa mukana ovat myös sairaalapastori **Maija Haaparanta** sekä kanttori **Päivi Karjalainen**. Englannissa aloitettuja Tyhjän sylin messuja tai rukoushetkiä on vietetty eri puolilla Suomea 1990-luvun alusta lähtien. Mikkelissä on aiemmin vietetty yksi Tyhjän sylin messu vuonna 2022.

Seurakunnassa tapahtuu

Tervetuloa mukaan toimintaamme!

Kaikki ajankohtaiset tapahtumatiedot ja lisätietoja näistä tapahtumista löydät kirkollisista ilmoituksistamme sekä verkkosivuiltamme osoitteesta: www.mikkelinuomiokirkkoseurakunta.fi

Anttola

Jumalanpalvelukset joka su klo 10 kirkossa, paitsi 20.10. ja 17.11. klo 17. **Lisäksi:**

Ma 23.9. klo 16 Vapaaehtoisten ilta srk-talolla
Ke 25.9. klo 14.30 Raamattupiiri srk-talolla.

Jatkossa joka toinen keskiviikko

Ke 25.9. klo 18 Miesten piiri srk-talolla

To 26.9., 31.10. ja 14.11. klo 12

Seurakuntakerho srk-talolla

Su 29.9. klo 10 Perhemessu kirkossa.

Maa- ja kotitalousseuran kirkkokahvit

Su 6.10. klo 13 Saukonsalon maakirkko ja

lähetysmyyjäiset Piekälänmäentie 19

Ke 9.10. klo 12 Peitto ja viittatalkoot srk-talolla. Jatkossa joka kuun 2. keskiviikko

To 10.10. klo 17 Kirkkokuoron harjoitukset srk-talolla. Jatkossa joka toinen torstai

Ti 15.10. klo 16 Laulujen laineilla

-yhteislaulutilaisuus srk-talolla

To 17.10. ja 21.11. klo 13 Lähetyspiiri srk-talolla

La 2.11. klo 17 Pyhäinpäivän muistohetki kirkossa

Yhdessä Syömään srk-talolla joka

maanantai klo 12–13

Haukivuori

Jumalanpalvelukset joka su klo 10 kirkossa, paitsi 29.9. srk-talolla. **Huom:** 22.9., 6.10., 20.10., 3.11. ja 10.11. ei jumalanpalvelusta.

Lisäksi:

Su 22.9. klo 13 Rauhan konsertti kirkossa.

Haukivuoren veteraanilaulajat, puhe Markku

Liukkonen

Ma 23.9. klo 17 Miesten raamattu- ja keskuste-

lupiiri srk-talolla. Jatkossa joka toinen maanantai

Ti 24.9. klo 12 Tiistaitupa srk-talolla. Jatkossa

joka tiistai

Ke 25.9. klo 13 Asemankylän piiri srk-talolla.

Jatkossa joka toinen keskiviikko

To 26.9. klo 18 Rukoustanssi srk-talolla.

Jatkossa joka toinen torstai

Su 29.9. klo 10 Perhekerho srk-talolla

Su 6.10. klo 13 Juvan Puhaltajien konsertti

kirkossa. Kapellimestarina Janne Ikonen

To 10.10. ja ke 6.11. klo 15 Lauetaan

yhdessä srk-talolla

To 17.10. ja 21.11. klo 10 Pöytä on katettu

-ohjelmallinen lounas srk-talolla. Lounas 10€

La 2.11. klo 16 Pyhäinpäivän muistohetki

kirkossa

Su 3.11. klo 14 Rukoustanssihartaus ja

ehtoollinen srk-talolla

Su 10.11. klo 15 Emmauksen tiellä.

Asante-lauluryhmä srk-talolla

Puumala

Jumalanpalvelukset su klo 10 kirkossa, paitsi joka kuun neljäs su klo 16. **Huom:** 27.10. ja 3.11. ei jumalanpalvelusta. **Lisäksi:**

Su 22.9. klo 13.30 Vapaaehtoisten kirkkopyhä srk-kodilla, alue seurakuntavie-railu. Ruokailu klo 13.30, ohjelma klo 14.30, "Ysisatasmessu" kirkossa klo 16

Su 22.9. klo 17 Raamatun tutkimusmatka

srk-kodilla. Jatkossa joka toinen sunnuntai

Ti 24.9. klo 17 Sauna ja porina Särkirannassa.

Jatkossa joka toinen tiistai

Su 29.9. n. klo 11.15 Viljakansaaren

kirkkopyhä, kahvit srk-kodilla messun jälkeen

To 3.10. klo 12 Ystäväpirtin kahvio srk-kodil-la. Jatkossa joka toinen torstai

To 3.10. klo 17 His Voice -kuoron harjoitus

srk-kodilla. Jatkossa joka toinen torstai

Su 6.10. klo 11.30 Vanhusten viikon

kirkkokahvit srk-kodilla

Su 6.10. klo 16 Sellon viemää -elokuvakon-

sertti: Seeli Toivio kirkossa

Ma 7.10., 4.11., 25.11. ja 9.12. klo 14 Toivoa

naisille -piiri srk-kodilla

La 2.11. klo 10 Puumalan ja Anttolan messu

Lamminniemen kappelissa

La 2.11. klo 16 Pyhäinpäivän muistohetki

kirkossa

Työstä vapaana olevien aamupala

Puumalan srk-kodilla joka maanantai klo 9 ja

parasta ennen elintarvikejakelu klo 9.30

Ristiina

Jumalanpalvelukset joka su klo 10 kirkossa, paitsi 22.9. klo 13. **Huom:** 27.10. ja 3.11. ei jumalanpalvelusta. **Lisäksi:**

Pe 27.9. klo 18 Äitien saunailta

Ruunaniemen leirikeskuksesta

Ti 1.10. klo 13 Kirkonseudun lähetyspiiri

srk-keskuksella. Jatkossa joka toinen tiistai

To 3.10. klo 9.30 Sukupolvien kerho

srk-keskuksella, lounas aikuisille 11 €, lapset

ilmaiseksi. Jatkossa joka toinen torstai

Ke 30.10. klo 14.30 Laulu soikoon

YV-kahveilla srk-keskuksella

La 2.11. klo 10 Pyhäinpäivän hartaus

kappelissa

La 2.11. klo 18 Pyhäinpäivän muistohetki

kirkossa

Hengellinen keskusteluryhmä klo 10 to

10.10. ja 21.11. srk-keskuksella

Seurakuntakerho to 3.10. klo 11 srk-keskuk-

sella, lounas 11€. Jatkossa joka toinen torstai

Ristiinan Soppatiistai srk-keskuksella

klo 10.45 hartaus, 11 soppa. Kaikille avoin,

vapaaehtoinen maksu

Ristimäki

Jumalanpalvelukset joka su klo 10 ja ehtoollispäivähartaus klo 12 tuomiokirkossa, ellei toisin ilmoiteta. **Lisäksi:**

La 21.9. klo 13 Iloa ja innostusta vapaaeh-toistyöhön Mikkelin srk-keskuksella. Satu Puolitaival

Ma 23.9. klo 10–11 Maanantain turinat

Omatorilla. Jatkossa joka maanantai

Ma 23.9. klo 17 Rukouksentalo Lähemäen

srk-talolla. Jatkossa joka maanantai

Ke 25.9. klo 12–15 Rättipiiri Mikkelin

srk-keskuksella. Jatkossa joka keskiviikko

Ke 25.9. klo 18 Liekit-piiri Lähemäen

srk-talolla. Jatkossa joka toinen keskiviikko

To 26.9., 31.10. ja 28.11. klo 17 Kotoisa

iltamessu Laajalammen srk-kodilla

Su 29.9. klo 10 Mikkelinpäivän

messu tuomiokirkossa. Striimataan srkn

Youtube-kanavalle

Ma 30.9., 4.11. ja 2.12. klo 10 Lähisjumppa

Lähemäen srk-talolla

Ti 1.10., 8.10. ja 15.10. klo 9–12

Neuletalkoot Mikkelin srk-keskuksella

Ke 2.10. klo 13 Tarinatupa Mikkelin srk-kes-

kuksella. Jatkossa joka toinen keskiviikko

To 3.10., 7.11. ja 5.12. klo 12.30 Mikkelin

radiolähetyspiiri Tukipilarissa

Pe 4.10. klo 18.30 Bible Study Lähemäen

srk-talolla. Jatkossa joka toinen perjantai

Su 6.10. klo 15 English Service tuomiokirkon

kryptassa

Su 6.10. ja 3.11. klo 17 Lähismessu

Lähemäen srk-talolla

Ma 7.10., 4.11. ja 2.12. klo 12.30

Lähetyspiiri Laajalammen srk-kodilla

Ke 9.10. Vanhusten viikon tilaisuus

tuomiokirkossa (Lisätietoja myöhemmin)

Ke 9.10. ja 13.11. klo 17 Sateenkaaren

värinen seurakunta Lähemäen srk-talolla

Ke 9.10., 6.11. ja 18.12. klo 18–19

Kehitysvammakerho Mikkelin srk-keskuksella

To 10.10., 14.11. ja 28.11. klo 9.30–11.30

Toivekässä Mikkelin srk-keskuksella

La 12.10. klo 9.30–11.30 Avioparibrunssi

kahvila-ravintola Rauhassa. Aiheena

"Kuuntelenko? Ymmärränkö? Hetki arkivies-

tinnän äärellä". Hinta 35€/pari. Lastenhoito.

Ilm. ja lisätiet. lähempänä srkn kanavissa

Su 13.10. klo 10 Messu – ekumeeninen

lähetyspyhä tuomiokirkossa. Saarna Katri

Härkönen

Ma 14.10. ja 11.11. klo 11.30 Pöytä on

katettu -ohjelmallinen lounas Laajalammen

srk-kodilla. Lounas 10€

Ti 15.10. ja 19.11. klo 13 Toivoa naisille-piiri

Lähemäen srk-talolla

Ke 16.10. ja 20.11. klo 13 Naistingintien

Hei juuri sinä siellä!

Ole uusi vapaaehtoisemme!

Tutustu vapaaehtoistemme tarinoihin ja löydä tehtäväsi verkossa: bit.ly/Vapaaehtoistoiminta tai QR-koodin skannaamalla.

Jokainen aikaansa lahjoittava on aarre.

päiväpiiri Rantakylän kerhotilassa
To 17.10., 14.11. ja 12.12. klo 10.15
Pöytä on katettu -ohjelmallinen lounas
Lähemäen srk-talolla. Lounas 10e
To 17.10. Asunnottomien yö: **klo 15-17**
Ohjelmaa Stellassa, aiheena piiloasunnotto-
muus. **Klo 18-21** iltapala, musiikkia ja tulien
sytyttäminen ortodoksisella kirkolla. Lisätiet.
srkn verkossa
Ke 23.10. ja 30.10. klo 17 Kolmen kerran
kuoron harjoitukset tuomiokirkossa
To 24.10., 14.11. ja 19.12. klo 12-14
Diakoniatyöntekijä tavattavissa Omatorilla
To 31.10. klo 18 Tyhjän sylin messu
tuomiokirkon kryptassa
La 2.11. klo 10 Pyhäinpäivän messu tuomio-
kirkossa Striimataan srkn Youtube-kanavalle
Su 17.11. klo 10 Tuomiokirkkokuoron
juhlamessu tuomiokirkossa
Ke 20.11. klo 18 Psalmit sanoin ja sävelin
-tapahtuma tuomiokirkossa
Soppatiistai, vähävaraisten keittolounas klo
11–12 Mikkelin srk-keskuksella. Tied. Anne
Pöyry 0400 143 419
Puuroaamiainen Mikkelin srk-keskuksella
joka ke klo 9–10
Messimessu su 20.10. ja 17.11. klo 17 ja
Messikestit 22.9., 27.10. ja 24.11. klo 17
Lähemäen srk-talolla
Tällä tiellä -luennot Mikkelin srk-kes-
kuksella klo 18: 17.10. (Minä olen ihme),
21.11. (Raamatun henkilöitä: Job). Luennot
striimataan srkn Youtube-kanavalle
Senioritiistai ti klo 10 Mikkelin srk-keskuk-
sella 24.9. (Taiteen maisteri Tuuli Paasonen:
Taiteen virta ja vastavirta) 29.10. (Diakonian
asiantuntija Elina Ingman: Diakonia nyt!)
ja 26.11. (Piispa Voitto Huotari: Runo- ja
musiikkihetki Anna-Maija Raittilan seurassa.
Riitta ja Matti-Veikko Kuusi, laulu ja piano)
Kylväjä-piiri Mikkelin srk-keskuksella
klo 14: su 13.10. (Elävä seurakunta
-raamattuopetus, Rovasti Jukka Norvanto,
SRO), 10.11. (Seurakunta vainojen keskellä,
Lähetystyöntekijä Ritva Oikkola-Pääkkönen),
8.12. (Mahdollisuuksia ja hengellistä etsintää
– diasporatyötä Euroopan portilla, Psykiatri
Marja Kuronen)
Läheisensä menettäneiden sururyhmät
alkavat viikolla 40. Tied. 0400 143 237

Savilahti

Jumalanpalvelukset joka su klo 17
Pitäjänkirkossa, paitsi 29.9. ja 6.10. klo 10

Huom: 22.9. ei jumalanpalvelusta. **Lisäksi:**
Ke 25.9. klo 13 Lähetyspiiri Otavan srk-talol-
la. Jatkossa joka toinen keskiviikko
Su 29.9. klo 11.30 Uutispuuro ja kirkkokahvit
Kirkonmäen srk-talolla
Ma 30.9. klo 10 Kirkonemännät ja diako-
niawäki Kirkonmäen srk-talolla. Jatkossa joka
toinen maanantai
Su 6.10. klo 15 Hiljaisuuden messu Otavan
srk-talolla
Ke 9.10. klo 18 Suomalaisen sielunmaiseman
ilta Pitäjänkirkossa. Juha Kälviä
To 10.10. ja 7.11. klo 10.30 Pöytä on katettu
-ohjelmallinen lounas Kirkonmäen srk-talolla.
Lounas 10e
Ti 15.10. ja 19.11. klo 11 Pöytä on katettu
-ohjelmallinen lounas Otavan srk-talolla.
Lounas 10e
Ti 29.10. klo 18 Hiljaisuuden jooga Otavan
srk-talolla
To 31.10. klo 19 Rockmessu Pitäjänkirkossa
La 2.11. klo 18 Pyhäinpäivän iltakirkko
Pitäjänkirkossa
La 16.11. klo 12–15 Neulekahvila
Kirkonmäen srk-talolla

Suomenniemi

Jumalanpalvelukset joka su klo 13 kirkossa.
Huom: 22.9., 29.9., 13.10., 3.11. ja 17.11. ei
jumalanpalvelusta. **Lisäksi:**

To 3.10. ja 7.11. klo 15 Toivelauluiltapäivä
srk-kodilla
Su 6.10. klo 11 Vanhusten viikon lounas
srk-kodilla
Su 6.10. klo 14 Kirkkokahvit srk-kodilla
Pe 18.10. ja 15.11. klo 13 Naisten tuumaus-
piiri srk-kodilla
La 2.11. klo 10 Messu kirkossa
Su 3.11. klo 13 Pyhäinpäivän perinteinen
konsertti kirkossa
Tarinatupa srk-kodilla to klo 14: 17.10. (Sari
Martikainen: Tunteet elämän aallokossa),
21.11. (Piispa Mari Parkkinen vierailee)

Yhteiset

Su 27.10. Puumalan ja Ristiinan retki Suo-
menniemen klo 13 messuun. Lähtö Puumalan
srk-kodilta klo 9.00 ja Ristiinan kirkon pihalta
klo 10.30. Tarv. pysähdys Anttolassa n. klo
9.40. Lounas ja kahvit. Paluu klo 17. **Ilm.**

20.10. menn. Hanne Keijoselle 0400 143 402
(Puumala, Anttola) ja Anna Oreniukselle 0400
143 255 (Ristiina)
Su 29.9. Suomenniemen retki Ristiinan
messuun. Lähtö kirkon pihalta klo 9.15. **Ilm.**
0400 143 246. Lounas. Lisätiet. lähempänä
ajankohtaa
KaikkiNaiset -illat klo 17.30 Mikkelin
srk-keskuksella 8.10. (Mikkelin maanpuolus-
tusnaiset, puheenjohtaja Anu Metsäkallio),
4.11. (Nyky-Suomi, äidinkielenopettaja
Sari Noponen) ja 10.12. (Petteri Kilpeläinen).
Tilaisuuksissa kahvitarjoilu
Miesten keskusteluillat klo 18 ti 8.10.
(Mitä mies tekee seurakunnassa? Markku
Liukkonen) Moilalan Erämaja, 12.11. (Kirkon
tehtävä kriiseissä, Seppo Häkkinen) Lähemäen
srk-talolla
Arvojen areena su 29.9. klo 11 Mikkelin
srk-keskuksella
Elämäsi tapaaminen Mikkeliissä 4.10.–6.10.
(**Pe 4.10. klo 18** Elämäni kirkkobiisi tuomio-
kirkossa. **La 5.10. klo 14** Rukousseminaari
Lähemäen srk-talolla, **klo 16–17** Makkara- ja
mehutarjoilu Pitäjänkirkon pihalla, **klo 17**
Majataloilta Pitäjänkirkossa, EtCetera-kuoro.
Su 6.10. klo 10 Messu Pitäjänkirkossa, **klo**
12.30 Raamattuopetus Kirkonmäen srk-talol-
la, **klo 17** Lähismessu Lähemäen srk-talolla)
Mielenterveyskuntoutujien leiripäivä
Susiniemessä ti 8.10. Kuljetus klo 9.15
tuomiokirkon pihalta, paluu klo 16. **Tied. ja**
ilm. 27.9. menn. ma ja pe klo 9–11, p. 0400
143 250
Rovastikunnallinen Päihdeleiri Susinie-
men leirikeskuksessa 29.–30.10., hinta 25e.
Ilm. 18.10. menn. p. 0400 143 252
Varhaiskasvatuksen syyskauden
kerhotoiminta on alkanut. Katso lisää
www.mikkelintuomiokirkkoseurakunta.fi,
Facebook: [mikkelintuomiokirkkoseurakun-](https://www.facebook.com/mikkelin_tuomiokirkkoseurakunta)
[nanlapset](https://www.facebook.com/mikkelin_tuomiokirkkoseurakunta) ja Instagram: [mikkelin tmksrk](https://www.instagram.com/mikkelin_tmksrk)
lapset. Tied. marjo.therman@evl.fi tai
p. 0400 143 306
Haku vuoden 2025 rippikouluihin
käynnissä 22.-29.9. verkossa osoitteessa:
[www. bit.ly/riparihaku](http://www.bit.ly/riparihaku)
Lisätietoja nuorisotyöstä löydät: [www. mukaan.net](http://www.mukaan.net)

Ota yhteyttä!

Seurakuntapalvelut Mikkelin srk-keskuk-
sella (1krs.) ti-to klo 9–14, puhelimitse ma-pe
klo 9–14 p. 0400 143 280 tai 0400 143 281

(hautaus, haudanhoito), p. 0400 143 282
(kaste-, vihki- ja tilavaraukset)

Taloustoimisto Mikkelin srk-keskuksella
(2.krs.) ma-pe klo 9–15 p. 0400 143 290
(talousjohto), 0400 14 231 (asuntojen
vuokraus)

Viestintäpalvelut tiedotus.mikkeli(at)evl.fi,
p. 0400 143 278, 0400 143 277, 0400 143 341

Diakoniapäivystys Mikkelin srk-keskuksella
(3.krs) ma ja pe klo 9–11 p. 0400 143 250
(ajanvaraus, ilm. diakonian tilaisuuksiin)
Johtava diakoniatyöntekijä Anne Pöyry,
p. 0400 143 419

Alueiden diakoniatoimistot
ajanvarauksella:

Anttola p. 0400 143 332

Haukivuori p. 0400 143 232

Puumala p. 0400 143 234

Ristiina p. 0400 143 251

Ristimäen alue, Eteläinen keskusta-alue

p. 0400 143 237 (mielenterveystyö ja
sururyhmät), 0400 143 238. **Läntinen**
keskusta-alue, Savilahdenkatu 20 p. 0400
143 235, p. 0400 143 258 (työttömät).

Itäinen keskusta-alue Lähemäen srk-talo,
p. 0400 143 257 (vanhustyö), p. 0400 143 253
(vapaaehtoistoiminta, yhteisvastuu)

Savilahti p. 0400 143 252, Savilahdenkatu 20
Suomenniemi p. 0400 143 237,

Suomenniemen srk-koti

Omatori p. 0400 143 232

(vapaaehtoistoiminta)

Lähetysten kirpputori Tukipilari

avoinna ti ja pe klo 11–16 sekä la klo 10–14,
osoitteessa Savilahdenkatu 18

Lähetysten kirpputori Apaja avoinna to ja
la klo 10–14. osoitteessa Keskustie 56

Tutustu vapaaehtoistoimintaamme:
mikkelintuomiokirkkoseurakunta.fi sekä
vapaaehtoistyö.fi

Avioparibrunssi

La 12.10. klo 9.30-11.30 Kahvila-ravintola Rauhasa

Tilaisuuden aiheena *Kuuntelenko? Ymmärränpö?*
Hetki arkiviestinnän äärellä, puhujaparina **Pipsa**
ja **Mikko Vario**. Hinta 35e/pari. Lastenhoito
srk-keskuksella. Ilmoittautuminen ja lisätietoja
lähempänä ajankohtaa seurakunnan kanavissa.

Tervetuloa!

PERJANTAINA 4. 10.

Klo 18 Elämäni kirkkobiisi -musiikki-ilta tuomiokirkossa.
Mukana paljon tuttuja mikkeliäisiä!

LAUANTAINA 5. 10.

Klo 14–16 Rukousseminaari Lähemäen srk-talossa, **Jukka**
Jämsén. Krito-työn esittely. Lastenhoito, **ilm. vkon 40**
aikana: Heljä Pulkkinen, helja16@icloud.com
Klo 16–17 Makkara- ja mehutarjoilua Pitäjänkirkon pihapiirissä

Klo 17 Majataloilta Pitäjänkirkossa. EtCetera-kuoro,
Pekka Simojoki, Ilkka Puhakka, Jukka Jämsén

SUNNUNTAINA 6. 10.

Klo 10 Messu Pitäjänkirkossa. Saarna
Risto Nieminen. Kirkkokahvit
Klo 12.30 Raamattuopetus Kirkonmäen srk-talossa.
Juha Palm, aiheena *Elämän jano*
Klo 17 Lähismessu Lähemäen srk-talossa. Saarna **Pirjo Palm**

Heinäkuun ensimmäisen Susiniemen leirin vetäjät kokivat kiitollisuutta hyvästä riparikokemuksesta. ”Uskon, että nämä rippikoulumuistot jäävät aarteina sydämeeni”, Minna Ohlis (keskellä) kertoo. Vasemmalla Arja Piilemä, oikealla Päivi Karjalainen.

Ripareilla luottamusta ja lepoa

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa vietettiin viime vuonna 20 rippikoulua, joihin osallistui 457 nuorta. Suurin osa näistä sijoittui kesään, mutta kaksi ryhmää suoritti riparinsa jo talvella. Tutuin muoto riparille lienee leirikoulu, mutta seurakunnan ohjelmiin kuuluu myös päivärippikouluja.

Heinäkuun ensimmäinen Susiniemen leiri pidettiin kauneimpaan kesäaikaan heinäkuussa. Leirin vetäjinä toimivat nuorisotyönohjaaja **Maija-Liisa Rautio**, pastori **Minna Ohlis**, kanttori **Päivi Karjalainen** sekä lastenohjaaja **Arja Piilemä**. Vastuuaikuiset tietävät, että leiri on nuorille ainutlaatuinen kokemus, joten sitä käydään pohjustamaan jo ennakkotapaamisissa sekä ryhmän yhteisissä WhatsApp-keskusteluissa. Luottamuksen rakentuminen näkyy leirillä esimerkiksi mediksissä eli rentoutushetkissä, joissa moni leiriläinen saattoi jopa nukahtaa patjoilla pötkötellässään.

– Alusta lähtien ymmärsimme, että olemme harvinaislaatuisten nuorten kanssa leirillä. Nuoret olivat kannustavia, ottivat kontaktia ja osallistuivat – teimme yhdessä mieliin painuvan leirin, iloitsee Ohlis.

Lähimmäisenrakkauden ilmapiiri näkyi vastuutiimin mukaan myös ohjaajien keskuudessa. Yhteen hiileen puhaltaminen tarkoitti käytännössä esimerkiksi sitä, että vetäjät kunnioittivat toistensa näkemyksiä.

Innostuneiden ja asiansa osaavien isosten ja kotiolojen merkitys vaikuttivat osaltaan leirin onnistumiseen: vetäjien mukaan osallistujista huomasi, kuinka hyvin heistä pidetään kotona huolta. Yksi kiitosaihe oli myös kokemus Pyhän läsnäolosta.

– Aamupäivän yhdessä toteutetut leirijumalanpalvelukset antoivat hyvän lähtökohdan päivään. Minulle jäi se kuva, että nämä hetket olivat nuorillemme tärkeitä, Ohlis sanoo.

Rippileirien haasteista on uutisoitu viime vuosina, ja myös Mikkelissä rippikoulu on voitu kokea monella tavalla. Leirin vetäjät muistuttavat, että nuoret tulevat leireille omista elämäntilanteistaan, ja taustatekijät vaikuttavat yhdessä olemiseen.

– Itse haastattelin jokaisen nuoren leirin alussa ja tiedustelin, onko esimerkiksi kotona jotain sellaista, mikä huolestuttaisi tai painaisi mieltä, Ohlis sanoo.

Rippileirin onnistumista edisti myös se, että nuoret olivat jo pitkälti ryhmäytyneet ennen kesän kokemusta esimerkiksi vapaa-ajan harrastusten kautta. Näin ollen yhteiselämä myös intensiivisissä leirioloissa onnistui hyvin. Myös rukoukset leirin puolesta vaikuttivat.

Teksti: Maija-Liisa Rautio, Minna Ohlis, Arja Piilemä ja Päivi Karjalainen, kuva: Marjukka Lehtomäki

Mikkelinpäivän messu Arvojen Areena

Tuomiokirkossa su 29.9. klo 10.00

Messussa liturgina toimii tuomiorovasti **Arja Huuskonen**, saarna kirkkoherra **Karol Macura** (tulkkaus **Jyrki Koivikko**). Mukana piispa **Mari Parkkinen**. Musiikista vastaavat kanttorit **Jukka Stenlund** ja **Mikko Kallio** sekä **Mikkelin muusikot Ry** jousiyhtye. Palveluryhmänä Kalevalaiset naiset.

Messun jälkeen **Arvojen Areena** -tilaisuus Mikkelin srk-keskuksella. Aiheena *luterilainen identiteetti (Suomessa ja maailmalla)*. Keskustelijoina piispa **Mari Parkkinen** ja **Karol Macura**. Juontajana ja tulkkina **Jyrki Koivikko**. Tarjoilua.

Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Striimimessut

Syysäkuun 2024 striimaamme seuraavat jumalanpalvelukset:

Su 29.9. klo 10 Mikkelinpäivän messu tuomiokirkossa
La 2.11. klo 10 Pyhäinpäivän messu tuomiokirkossa
Su 22.12. klo 17.4 Adventtisunnuntain iltakirkko Pitäjänkirkossa

 Liity mukaan Youtube-kanavallamme:
www.bit.ly/tuomiokirkkosrkyoutube
tai oheisen QR-koodin skannaamalla